

PRZEWOŻENIE ROWERÓW

mł. asp. Marcin Gąsior

Zakład Ruchu Drogowego CSP

Coraz częściej na drogach można spotkać samochody osobowe, którymi przewożone są rowery umieszczone z tyłu pojazdu. Trzeba jednak zauważyć, że część z kierujących, korzystając z niewłaściwie dobranych bagażników, popełnia wykroczenie. Wiele osób zapomina o elementach, które wpływają nie tylko na bezpieczeństwo, ale również na porządek w ruchu drogowym.

Należy zwrócić uwagę, że jednym z kluczowych elementów przemawiającym za przewożeniem rowerów umieszczonych z tyłu pojazdu jest łatwy dostęp oraz mniejsze opory powietrza niż przy transportowaniu ich na dachu pojazdu. Rowery muszą jednak zostać właściwie zabezpieczone przed wypadnięciem oraz przemieszczeniem.

Zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 110, z późn. zm.), kierującemu zabrania się m.in. zakrywania świateł oraz urządzeń sygnalizacyjnych, tablic rejestracyjnych lub innych wymaganych tablic albo znaków, które powinny być widoczne.

ROWERY NA POJEŹDZIE UMIESZCZA SIĘ W TAKI SPOSÓB, ABY:

- nie naruszały stateczności pojazdu;
- nie utrudniały kierowania pojazdem;
- nie ograniczały widoczności drogi.

Ponadto urządzenia służące do mocowania ładunku powinny być zabezpieczone przed rozluźnieniem się, swobodnym zwisanie lub spadnięciem podczas jazdy.

Zgodnie z § 7 ust. 8a rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 2022, z późn. zm.), w przypadku gdy obciążony albo nieobciążony bagażnik został zamontowany na kuli urządzenia sprzęgającego albo zintegrowany z nadwoziem pojazdu w sposób naruszający art. 60 ust. 1 pkt 2 prd (zakrywanie świateł oraz urządzeń sygnalizacyjnych, tablic rejestracyjnych lub innych wymaganych tablic albo znaków, które powinny być widoczne), bagażnik powinien być wyposażony w:

- światła:
 - kierunkowskázów,
 - oświetlające tylną tablicę rejestracyjną,

- pozycyjne tylne,
- odblaskowe tylne inne niż trójkątne,
- awaryjne,
- przeciwmgłowe tylne,
- cofania;
- miejsce przewidziane do umieszczenia tablicy rejestracyjnej odpowiadające właściwym warunkom technicznym.

DODATKOWA TABLICA REJESTRACYJNA

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów oraz wymagań dla tablic rejestracyjnych (Dz. U. poz. 2355, z późn. zm.):

§ 10. 1. Dodatkową zalegalizowaną tablicę rejestracyjną wydaje się dla pojazdu samochodowego, z wyłączeniem motocykla.

2. Na wniosek właściciela pojazdu organ rejestrujący właściwy dla miejsca rejestracji pojazdu wydaje do oznaczenia bagażnika zakrywającego tylną tablicę rejestracyjną dodatkową tablicę rejestracyjną o tym samym numerze rejestracyjnym co numer rejestracyjny tego pojazdu.

3. Pojazd samochodowy, dla którego właściciel pojazdu wnioskuje o dodatkową tablicę rejestracyjną do oznaczenia bagażnika zakrywającego tylną tablicę rejestracyjną, powinien posiadać tablice rejestracyjne zgodne z wzorem określonym w rozporządzeniu z:

- 1) wyróżnikiem powiatu właściwym dla organu rejestrującego, który zarejestrował pojazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wyróżnikiem województwa i pojemnością rejestracyjną właściwą dla organu rejestrującego, który zarejestrował pojazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy pojazd samochodowy posiada tablice rejestracyjne, o których mowa w § 27 ust. 1 pkt 1 lit. b (tablice rejestracyjne jednorzędowe zmniejszone).

3a. W przypadku pojazdu elektrycznego albo pojazdu napędzanego wodorem posiadających zalegalizowane tablice rejestracyjne, o których mowa w ust. 3 i w § 28 ust. 3 pkt 2 albo ust. 4 pkt 2, albo ust. 5 pkt 2 (tablice z wytłoczonym numerem rejestracyjnym barwy czarnej na zielonym tle) organ rejestrujący wydaje dodatkową zalegalizowaną tablicę rejestracyjną zgodną z tymi przepisami.

4. Dodatkową zalegalizowaną tablicę rejestracyjną, na wniosek właściciela pojazdu, organ rejestrujący wydaje:

- 1) po dokonaniu czasowej rejestracji pojazdu, o której mowa w art. 74 ust. 2 pkt 1 ustawy, lub przy wydaniu dowodu

- rejestracyjnego, jeżeli pojazd samochodowy jest rejestrowany przez ten organ, albo
- 2) po zarejestrowaniu pojazdu przez ten organ.

MANDATY KARNE

Poniżej podano wysokość grzywien za wykroczenia związane z przewożeniem rowerów na pojeździe, zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń (Dz. U. z 2013 r. poz. 1624, z późn. zm.) oraz liczbę punktów karnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie postępowania z kierowcami naruszającymi przepisy ruchu drogowego (Dz. U. poz. 488):

■ **ART. 97 KW W ZW. Z ART. 60 UST. 1 PKT 2 PRD**
zakrywanie świateł oraz urządzeń sygnalizacyjnych:

- 200 zł,
- 3 punkty karne (kod czynu H17);

■ **ART. 97 KW W ZW. Z ART. 60 UST. 1 PKT 2 PRD**
zakrywanie tablic rejestracyjnych lub innych wymaganych tablic albo znaków, które powinny być widoczne:

- 100 zł,
- 3 punkty karne (kod czynu H17).

Nieprawidłowe przewożenie rowerów – zasłonięte światła oraz tablica rejestracyjna. Fot. M. Gąsior.

KRADZIEŻ DOWODU

Wykroczenie czy przestępstwo?

Elżbieta Ciborowska

Zakład Służby Kryminalnej CSP

Biorąc pod uwagę problem związany z kwalifikacją kradzieży rzeczy ruchomej w sytuacji, gdy wśród skradzionych przedmiotów znajdowały się dokumenty tożsamości, z jakim niejednokrotnie borykają się funkcjonariusze Policji, należy bliżej przyjrzeć się tym kwestiom.

Dowód osobisty zgodnie z ustawą o dowodach osobistych¹ to dokument stwierdzający tożsamość i obywatelstwo polskie osoby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych państw członkowskich Unii Europejskiej, państw Europej-

skiego Obszaru Gospodarczego, nienależących do Unii Europejskiej oraz państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, których obywatele mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi oraz na podstawie jednostronnych decyzji innych państw, uznających ten dokument za wystarczający do przekroczenia ich granic.

Najczęściej policjanci kwalifikują kradzież rzeczy ruchomej zgodnie z art. 278 kk² lub art. 119 kw³ w zależności od wartości utraconego mienia. W przypadku tzw. czynów przepołowionych, tzn. jeżeli wartość skradzionego lub przywłaszczonego mienia nie przekracza 500 zł, mamy do czy-

nienia z wykroczeniem. Taka interpretacja ww. przepisów wydaje się słuszna zwłaszcza w sytuacji, gdy sprawca nie wiedział, że kradnąc określone przedmioty, zabiera również dokument.

Zgodnie z art. 275 kk § 1 – Kto posługuje się dokumentem stwierdzającym tożsamość innej osoby albo jej prawa majątkowe lub dokument taki kradnie lub go przywłaszcza podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu (jak każdej innej rzeczy) można dokonać tylko umyślnie w zamiarze bezpośrednim. W związku z powyższym, zgodnie z komentarzem do Kodeksu karnego, jeżeli sprawca dokona kradzieży, przy czym przedmiotem zaboru jest cudza rzecz ruchoma oraz dokument tożsamości (np. kradzież portfela, torebki lub saszetki zawierającej takie przedmioty), przestępstwo podlega kwalifikacji prawnej na podstawie art. 278 § 1 w zw. z art. 275 § 1 i art. 11 § 2. Należy jednak pamiętać, że warunkiem odpowiedzialności sprawcy za kradzież dokumentu jest stwierdzenie, iż sprawca miał świadomość, że wśród zabranych przedmiotów znajduje się taki dokument i chciał go przywłaszczyć. Kradzież dokumentu jest bowiem przestępstwem kierunkowym. Zwrócenie go pokrzywdzonemu lub wyrzucenie dowodzi braku zamiaru przywłaszczenia. Na takim stanowisku stoją również najczęściej polskie sądy.

Należy uznać za błędny pogląd prezentowany rzadziej, że sprawcy takiej kradzieży można by postawić zarzut kradzieży dokumentu w zamiarze ewentualnym, uważając, że sprawca godził się na to, iż w skradzionych przedmiotach znajduje się dokument. Argumentem dla takiej interpretacji jest m.in. to, że osoby często w takich właśnie przedmiotach noszą dokumenty.

Jednak kontrargumentem na taki zarzut będzie również zasada *in dubio pro reo*⁴, zwłaszcza, gdy z wiarygodnych wyjaśnień sprawcy wynika, że nie chciał ukraść dokumentu. Dlatego przypisanie sprawcy, w takim przypadku, zamiaru ewentualnego może spotkać się ze sprzeciwem obrony, jak również nieuwzględnieniem tego zarzutu przez sąd.

Jeżeli natomiast sprawca kradzieży posłużył się takim dokumentem, bez względu na to, czy będzie to działanie skuteczne czy nie, wtedy popełnia przestępstwo z art. 275 § 1 – Kto posługuje się dokumentem stwierdzającym tożsamość innej osoby [...]. Również, gdy sprawca zamiast wyrzucić lub zwrócić dokument pokrzywdzonemu, z obawy przed odpowiedzialnością go zniszczy, wtedy odpowiada za przestępstwo z art. 276 kk – Kto niszczy, uszkadza, czyni bezużytecznym, ukrywa lub usuwa dokument, którym nie ma prawa wyłącznie rozporządzać, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Nie ma wątpliwości, jaki czyn popełnia sprawca, jeżeli zabiera dokument, wiedząc o tym i chcąc go ukraść – bez względu na to, co jest motywacją, czy to chęć dokuczenia komuś, czy wykorzystania dokumentu do innego przestępstwa, np. wyłudzenia umowy kredytu bankowego. Wtedy będziemy mieć do czynienia ze zbiegiem kumulatywnym przestępstw.

Jeżeli natomiast dojdzie do utraty dokumentu w wyniku kradzieży z włamaniem, rozboju lub kradzieży rozbójniczej, wtedy

mamy do czynienia z przestępstwem z art. 279, 280 lub 281 kk pod warunkiem, że dokument będzie znajdował się wśród innych przedmiotów. Następną kwestią, którą należałoby poruszyć jest kradzież dowodu w świetle nowelizacji Kodeksu karnego z czerwca 2020 r., wprowadzającej do katalogu przestępstw pojęcie kradzieży szczególnie zuchwałej – art. 278a – Kto dopuszcza się kradzieży szczególnie zuchwałej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Pojęcie kradzieży zuchwałej definiuje art. 115 § 9a kk.

KRADZIEŻĄ SZCZEGÓLNIE ZUCHWAŁĄ JEST:

- kradzież, której sprawca swoim zachowaniem wykazuje postawę lekceważącą lub wyzywającą wobec posiadacza rzeczy lub innych osób lub używa przemocy innego rodzaju niż przemoc wobec osoby, w celu zawiadnięcia mieniem;
- kradzież mienia ruchomego znajdującego się bezpośrednio na osobie lub w noszonym przez nią ubraniu albo przenoszonego lub przemieszczanego przez tę osobę w warunkach bezpośredniego kontaktu lub znajdującego się w przedmiotach przenoszonych lub przemieszczanych w takich warunkach.

Zgodnie z punktem drugim tej definicji, z art. 278a będziemy kwalifikować tzw. kradzież z włamaniem lub kradzież na tzw. wyrwę bez względu na wartość skradzionego mienia, gdyż czyn ten nie należy do czynów przepołowionych. Jednak musimy pamiętać, że art. 278a kk tak jak art. 279, 280 czy 281 kk należą do typów kwalifikowanych do art. 278 kk, natomiast nie mają zastosowania do art. 275 § kk, gdyż artykuł ten należy do przepisu *lex specialis* w stosunku do art. 278 kk.

W związku z powyższym jeżeli sprawca zatrzyma dowód osobisty, w posiadanie którego wszedł nieumyślnie, należałoby rozważyć postawienie mu zarzutu z art. 79 pkt 2 ustawy o dowodach osobistych – Kto zatrzymuje bez podstawy prawnej cudzy dowód osobisty, podlega karze ograniczenia wolności albo karze grzywny.

Podsumowując powyższe rozważania, należy stwierdzić, że aby można było mówić o kradzieży dowodu osobistego jako przestępstwie z art. 275 § 1 kk musimy sprawcy udowodnić, iż chciał wejść w bezprawne posiadanie czyjegoś dokumentu i działał w tym celu, a więc wykazał się zamiarem bezpośrednim. Nie wystarczy natomiast sam zamiar ewentualny.

Czyn sprawcy będziemy w związku z powyższym kwalifikować, biorąc pod uwagę okoliczności i zamiar sprawcy jako przestępstwo z art. 278, 278a, 279, 280, 281 kk lub jako wykroczenie z art. 119 kw albo z art. 79 ustawy o dowodach osobistych. Należy jednak pamiętać, że każdorazowa utrata dokumentu powinna być zgłaszana odpowiednim organom, aby utrudnić sprawcom dokonywanie czynów z jego wykorzystaniem.

¹ Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2020 r. poz. 332, z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444).

³ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2019 r. poz. 821, z późn. zm.).

⁴ W razie wątpliwości (wydaje się wyrok) na korzyść oskarżonego. Zob. też art. 5 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, z późn. zm.).